

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง ความสำเร็จของการปฏิบัติงานในภารกิจหลักของเทศบาลตำบลสะพลี อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ผู้วิจัยได้นำเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ
2. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น
3. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล
4. ข้อมูลพื้นฐานเทศบาลตำบลสะพลี อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
6. สรุปเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ

วเรเดช จันทรร (2545 : 533) กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ เป็นเรื่องของการศึกษาว่า องค์กรที่รับผิดชอบสามารถกระตุ้นให้ทรัพยากรทางการบริหาร ตลอดจนกลไกที่สำคัญทั้งหมด ปฏิบัติงานให้บรรลุตามนโยบายที่ระบุไว้หรือไม่ แค่นั้น เพียงใด

ประชุม รอดประเสริฐ (อ้างถึงใน ผานิต แพเกาะ, 2544 : 15) ให้ความหมายว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นกระบวนการถ่ายทอดแนวคิดที่รวบรวมไว้แล้วอย่างมีระบบไปสู่การปฏิบัติที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

โจนส์ (Jones, 1970 อ้างถึงใน อุทัยวรรณ บัวศรี, 2546 : 10) ได้ให้ความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติว่าเป็นกิจกรรมที่มุ่งแผนงาน (Program) บรรลุผล ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวมี 3 ประการคือ

1. การตีความ (Interpretation) หมายถึง การแปลความหมายของแผนงานให้เป็นคำสั่งที่ปฏิบัติได้
2. องค์กร (Organization) หมายถึง การจัดตั้งองค์กรและระเบียบการปฏิบัติเพื่อให้แผนงานบรรลุผล
3. การปฏิบัติ (Application) ได้แก่ การให้บริการต่าง ๆ

วอเตอร์ วิลเลียม (Williams, 1971 อ้างถึงใน สมบัติ ชำรงธัญวงศ์, 2544 : 398) กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ คือ ความพยายามที่จะตัดลินความสามารถขององค์กรในการรวบรวมคนและทรัพยากรในหน่วยงานหนึ่ง (a Cohesive Organization Unit) และการกระตุ้นบุคลากรให้ปฏิบัติงาน เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร

มยูรี อนุมานราชชน (2547 : 208) กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง การแปลงวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในนโยบาย ซึ่งอาจเป็นกฎหมายหรือคำสั่งของรัฐบาลหรือคณะรัฐมนตรีให้เป็นแนวทาง แผนงาน โครงการหรือกิจกรรมที่เป็นรูปธรรม ประกอบด้วย การจัดหาทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อดำเนินการให้สำเร็จคล่องตามวัตถุประสงค์ การวางแผนโครงการเพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ที่กำหนด การออกแบบของค์การและการดำเนินงานให้เป็นไปตามแนวทางการดำเนินงานโครงการที่กำหนดไว้

ขั้นตอนการนำนโยบายไปปฏิบัติ

วรเดช จันทรศร (2545 : 535) กล่าวว่า นโยบายสาธารณะย่อมมีจุดเริ่มต้นและสิ้นสุด เช่นเดียวกับกิจกรรมอื่น ๆ จากจุดเริ่มต้นถึงจุดสิ้นสุด หรือแปรสภาพเป็นนโยบายอื่น ๆ นับรวมกัน อาจเรียกได้ว่าเป็นวงจรชีวิต (Life Cycle) ดังนั้นในการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะมีขอบข่ายครอบคลุมถึงองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ด้านในกระบวนการของนโยบาย ซึ่งได้แก่ การกำหนดนโยบาย (Policy Formulation) การนำนโยบายไปปฏิบัติ (Policy Implementation) การประเมินนโยบาย (Policy Evaluation) และการสะท้อนกลับของนโยบาย (Policy Feedback Analysis) ซึ่งองค์ประกอบทั้ง 4 ถือได้ว่า มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันโดยที่จะแยกออกจากกันไม่ได้

ทศพร สิริสัมพันธ์ (2541) กล่าวว่า ในการจำแนกขั้นตอนของกระบวนการกำหนดนโยบายสาธารณะหากจะพิจารณาตามเนื้อหาโดยทั่วไปน่าจะแบ่งกระบวนการกำหนดนโยบายสาธารณะออกเป็นขั้นตอนใหญ่ ๆ ได้ 5 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นตอนการก่อตัวของนโยบาย

การก่อตัวของนโยบายอาจจะมาจากการผลักดันหรือนำเสนอประเด็นปัญหาโดยบุคคลและกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอาจมาจากสภาพปัญหาและความต้องการในช่วงระยะเวลาต่าง ๆ รวมทั้งสภาพการณ์ต่าง ๆ อันเป็นปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดนโยบาย

2. ขั้นตอนการกำหนดนโยบาย

การกำหนดนโยบายเป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับการยกย่องข้อเสนอหรือทางเลือกเชิงนโยบายต่าง ๆ เพื่อทำการพิจารณาตัดสินและอนุมัติเห็นชอบในขั้นตอนสุดท้ายโดยผู้กำหนดนโยบายมีอำนาจหน้าที่อย่างเป็นทางการ ซึ่งบุคคลภายนอกมักจะไม่ได้รับทราบรายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการตัดสินใจมากนัก

3. ขั้นตอนการนำนโยบายไปปฏิบัติ

การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับการแปลงตัวนโยบายออกสู่ภาคปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จ และได้รับผลผลิตออกมาตรงตามเป้าหมายที่ต้องการอย่างมีประสิทธิภาพในทางปฏิบัติ ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติมักขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น สภาพแวดล้อมของการดำเนินงาน จิตสมรรถนะของหน่วยงานที่รับผิดชอบการสนับสนุนและแรงต่อต้านจากบุคคล ตลอดจนกลุ่มผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องและมีส่วนได้เสียกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ

4. ขั้นตอนการประเมินผล

การประเมินผลนโยบายเป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาถึงผลลัพธ์ ที่ติดตามมาจากการนำนโยบายไปปฏิบัติว่าบรรลุตรงตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้หรือไม่อย่างไร และยังครอบคลุมถึงการพิจารณาตรวจสอบถึงผลกระทบ ทั้งในเชิงบวกและเชิงลบที่เกิดขึ้นจริงรวมทั้งความคุ้มค่าด้านต่าง ๆ ของตัวนโยบาย

5. ขั้นตอนการยุตินโยบาย

การต่อเนื่อง ทดแทน และสิ้นสุดนโยบายนี้จะเกี่ยวข้องกับการพิจารณา ทบทวน เพื่อทำการคงสภาพหรือเปลี่ยนแปลงและยกเลิกสิ้นสุดตัวนโยบาย โดยการพิจารณาดังกล่าวมักจะอาศัยข้อเท็จจริงจากการประเมินนโยบาย ในกรณีที่มีการยกเลิกสิ้นสุดนโยบาย หมายความว่า วงจรชีวิตของนโยบายได้จบลง ส่วนในกรณีที่มีการทดแทนนโยบาย หมายความว่า วงจรชีวิตของนโยบายกำลังจะเริ่มต้นขึ้นใหม่ นโยบายสาธารณะส่วนใหญ่มักจะมีความต่อเนื่องหรือแก้ไขเพิ่มเติมจากเดิมเพียงเล็กน้อย

วิลเลียม (Williams, 1971 อ้างถึงใน สมบัติ ช่างชัยวงศ์, 2544 : 144) กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ คือ ความพยายามที่จะตัดสินความสามารถขององค์การในการรวบรวมคนและทรัพยากรในหน่วยงานหนึ่ง และกระตุ้นบุคลากรให้ปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การจากแนวคิดนี้ตั้งอยู่บนฐานของทฤษฎีองค์การ โดยถือว่าความสามารถขององค์การ คือ ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยมีปัจจัยที่เด่นชัด คือ องค์การต้องมีความสามารถในการรวบรวมคนและทรัพยากรขององค์การให้มีเอกภาพและพยายามในการกระตุ้นบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานเพื่อการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ

เพลสแมน และวิดาสกี (Pressman & Widavsky, 1973 อ้างถึงใน ไชยพร พุ่มผลิก, 2547 : 48) ได้กล่าวถึงการนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างเรียบง่ายว่า การดำเนินงานให้ลุล่วงให้ประสบความสำเร็จให้ครบถ้วน ให้เกิดผลผลิตและให้สมบูรณ์ ซึ่งสิ่งเหล่านี้คือสิ่งที่รัฐบาลกำลังปฏิบัติงานอยู่และเป็นธรรมชาติของนโยบาย คุณลักษณะที่สำคัญของการนำนโยบายไปปฏิบัติอาจจำแนกได้ดังนี้

1. การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ ทั้งหมดในการนำนโยบายไปปฏิบัติ
2. กระบวนการหลักในการนำนโยบายไปปฏิบัติคือ กระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างการกำหนดเป้าประสงค์ของนโยบายและการปฏิบัติเพื่อการบรรลุเป้าหมาย
3. การประเมินผลความสำเร็จเป็นการกำหนดกรอบในการวัดความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติให้มีความชัดเจน
4. การแปลงความเป็นนามธรรมของเป้าประสงค์ไปสู่ความเป็นรูปธรรมที่มีความเฉพาะเจาะจงและสามารถนำไปปฏิบัติได้
5. การนำนโยบายไปปฏิบัติเกี่ยวข้องกับบุคลากรที่ร่วมรับผิดชอบจำนวนมากทั้งบุคลากรภายในหน่วยงานเดียวกันและบุคลากรต่างหน่วยงานที่ต้องทำงานร่วมกัน

ผู้เกี่ยวข้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติ

องค์การและบุคคลผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ประกอบด้วย ฝ่ายการเมือง ระบบราชการ ตัวบุคคลที่เป็นข้าราชการ และผู้ได้รับผลจากนโยบาย

1. ฝ่ายการเมือง

มีบทบาทที่สำคัญมากในกระบวนการนำนโยบายสาธารณะไปสู่การปฏิบัติ นโยบายที่ฝ่ายการเมืองเอาใจใส่ นโยบายนั้นจะได้รับความเอาใจใส่ติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง หน่วยงานราชการหรือองค์กรอื่น ๆ จะให้ความสนใจและถือปฏิบัติตามอย่างจริงจัง การกำหนดขอบเขตในการนำนโยบายไปปฏิบัติของระบบราชการโดยการออกกฎหมายหรือกำหนดขึ้น เช่น มติคณะรัฐมนตรีกฎกระทรวง ตลอดจนวางระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ เพื่อให้หน่วยงานราชการถือปฏิบัติ

องค์การของฝ่ายการเมืองที่มีบทบาทมากที่สุดคือ รัฐสภา และคณะรัฐมนตรีเมื่อดำเนินการตามนโยบายในช่วงระยะหนึ่ง ฝ่ายการเมืองจะเป็นผู้พิจารณาว่า ควรปรับปรุงนโยบายหรือยุตินโยบาย ดังเช่น กรณีนโยบายของรัฐบาลที่ประกาศใช้ จะส่งผ่านหรือถ่ายทอดการถือปฏิบัติจากกระทรวงไปสู่ส่วนภูมิภาค คือ จังหวัด อำเภอ และราชการส่วนท้องถิ่นทั้งในส่วนองค์กรบริหารส่วนจังหวัด องค์กรบริหารส่วนตำบล และเทศบาลฯ

2. ระบบราชการ

หน่วยงานของรัฐจัดเป็นองค์การที่สำคัญที่สุดในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ โดยเฉพาะระบบราชการในประเทศกำลังพัฒนาเนื่องจากระบบราชการเป็นหน่วยงานที่เก็บรวบรวมวิเคราะห์และเสนอข้อมูลให้ฝ่ายการเมืองพิจารณาตัดสินใจนโยบาย ขณะเดียวกันระบบราชการก็เป็นหน่วยงานที่นำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ข้าราชการผู้อยู่ในระบบราชการเป็นบุคคลผู้มีบทบาทในความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ

3. ตัวบุคคลที่เป็นข้าราชการ

ข้าราชการผู้บริหารระดับสูงของส่วนราชการมีบทบาทในการให้การสนับสนุนและการอุทิศตนให้กับนโยบายสาธารณะ ส่วนข้าราชการระดับล่างซึ่งเป็นผู้ให้บริการหรือดำเนินการตามโครงการที่เป็นไปตามนโยบายสาธารณะของรัฐบาล จำเป็นต้องมีปฏิสัมพันธ์กับประชาชนผู้รับบริการหรือกลุ่มประชาชนผู้รับผลประโยชน์จากนโยบายสาธารณะโดยตรง บรรดาข้าราชการระดับล่าง ผู้ปฏิบัติงานมีความเป็นอิสระในการใช้วิจารณญาณของตัวเองในการตัดสินใจหรือเป็นบุคคลผู้ตีความกฎระเบียบข้อบังคับ หรือกำหนดแนวทางข้อปฏิบัติตามนโยบาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งนโยบายใดที่ขาดความชัดเจน มีปัญหาในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุผลจึงเป็นเรื่องที่ข้าราชการพึงตระหนักในบทบาทและหน้าที่ของตนเองให้ถ่องแท้และรัดกุม ยิ่งโครงการ/นโยบายสาธารณะที่ไม่มีผลกระทบหรือเปลี่ยนแปลง วิถีปฏิบัติในชีวิตประจำวันของข้าราชการกลุ่มนี้แล้ว ย่อมเป็นความยากลำบากในการที่จะบังคับให้ข้าราชการเหล่านี้ยอมรับหรือบางครั้ง ข้าราชการเหล่านี้จะหาทางเพิกเฉย หลีกเลียงไม่เอาใจใส่ในนโยบาย ด้วยเหตุนี้การศึกษาการนำนโยบายสาธารณะไปสู่การปฏิบัติจึงต้องเน้นการศึกษาพฤติกรรมข้าราชการระดับปฏิบัติและการสร้างปฏิสัมพันธ์ของข้าราชการที่มีต่อผู้รับบริการคือ ประชาชนจึงเป็นเรื่องสำคัญที่ควรได้รับการปรับปรุง แก้ไขโดยเร่งด่วน

4. ผู้ได้รับผลจากนโยบาย

ผู้รับผลจากนโยบาย คือ ผู้รับบริการ (Clients) ผู้ได้รับประโยชน์ (Beneficiaries) หรือผู้เสียประโยชน์ในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ผู้รับบริการหรือผู้ได้รับประโยชน์ในฐานะที่เป็นบุคคลจะเป็นผู้ที่ติดต่อกับข้าราชการระดับปฏิบัติ หากผู้รับบริการหรือผู้รับประโยชน์คอยรับบริการแต่ไม่มีองค์กรใดตรวจสอบการส่งมอบบริการให้แก่ประชาชนหรือลูกค้า ย่อมทำให้ นโยบายสาธารณะนั้น ๆ เกิดปัญหาอุปสรรคในการนำไปสู่การปฏิบัติ ตรงกันข้ามหากผู้รับบริการหรือผู้รับประโยชน์ได้รวมตัวเป็นกลุ่มเพื่อพิทักษ์ผลประโยชน์ บทบาทของกลุ่มผลประโยชน์เหล่านี้เมื่อใช้สิทธิเรียกร้องขึ้นมา ย่อมจะมีผลกระทบต่อกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติมีมากขึ้น เป็นการสร้างอำนาจต่อรองกับฝ่ายการเมืองและระบบราชการให้ตระหนักถึงภารกิจของฝ่ายตนเองในการปฏิบัติตามนโยบายสาธารณะมากยิ่งขึ้น

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ

1. ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญหลายประการ (สมบัติ ธำรงค์ธัญวงศ์, 2548 : 432 - 446) ได้แก่

1.1 แหล่งที่มาของนโยบาย : นโยบายจะต้องผ่านกระบวนการกำหนดนโยบายและการตัดสินใจที่ถูกต้องตามกฎหมาย ขอบธรรม สอดคล้องกับค่านิยมของสังคม เป็นที่ยอมรับของประชาชนส่วนใหญ่

1.2 ความชัดเจนของนโยบาย : ถือได้ว่าเป็นรากฐานสำคัญของความมุ่งหมายของนโยบายทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ หากนโยบายใดมีเป้าประสงค์ หรือวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนมากเพียงใด ก็อย่างยิ่งส่งเสริมให้มีการนำนโยบายไปปฏิบัติมีความสอดคล้องประสานกัน และนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ที่พึงปรารถนาอย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 การสนับสนุนนโยบาย : การได้รับการสนับสนุนจากผู้ปฏิบัติ และผู้ที่ได้รับผลจากการปฏิบัติตามนโยบายนั้นถือได้ว่าเป็นมีความสำคัญต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ดังนั้นผู้กำหนดนโยบายจะต้องวิเคราะห์ให้ชัดเจนว่า การกำหนดนโยบายควรมีกลุ่มผู้สนับสนุนนโยบายมากกว่าผู้คัดค้านและกลุ่มคัดค้านต้องไม่มีพลังมากพอที่จะขัดขวางการนำนโยบายไปปฏิบัติ เพื่อมิให้เกิดการสูญเสียทรัพยากรการบริหาร

1.4 ความซับซ้อนในการบริหารงาน : การนำนโยบายไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับโครงสร้างการบริหารงานขององค์กร ดังนั้นผู้บริหารควรพิจารณาอย่างน้อยเพียงใด เพราะยังมีจำนวนที่มีความเกี่ยวข้องมากก็จะยิ่งทำให้กระบวนการดังกล่าวมีความยุ่งยากและซับซ้อนมากขึ้นอันจะส่งผลเสียต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติและการบรรลุผลตามที่กำหนดไว้

1.5 สิ่งจูงใจของผู้ปฏิบัติ : การนำนโยบายไปปฏิบัติของหน่วยงานภาครัฐนั้นจะมีความยากลำบากในการกำหนดว่าอะไรคือสิ่งจูงใจสำหรับผู้นำนโยบายไปปฏิบัติอย่างไรก็ตามนักวิเคราะห์เห็นนโยบายต้องตระหนักเสมอว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติที่คาดหวังต่อความสำเร็จสูงนั้นอย่างน้อยจะต้องไม่ทำให้ผู้กำหนดนโยบายและผู้นำนโยบายไปปฏิบัติเกิดความรู้สึกสูญเสียประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับตนเองนำไปสู่การต่อต้านและความสับสนในการกำหนดนโยบายในที่สุด

1.6 การจัดสรรทรัพยากร : ทรัพยากรเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งทรัพยากรนั้นหมายความรวมถึงทั้งเงินทุน เวลา และบุคลากร ตลอดจนเทคโนโลยีและอุปกรณ์ต่าง ๆ อย่างไรก็ตามเป็นที่ทราบกันว่าทรัพยากรมักมีไม่เพียงพอต่อการพัฒนาโครงการต่าง ๆ ดังนั้นควรมีการใช้ทรัพยากรอย่างถูกต้องเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2. การที่จะดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ ตามนโยบายที่ได้กำหนดไว้นั้นจะต้องประกอบด้วยปัจจัยหลายประการ ซึ่ง มยุรี อนุমানราชชน (2547 : 211 – 217) ได้อธิบายไว้ดังนี้

2.1 สภาพแวดล้อมภายนอกของหน่วยงานที่เอื้ออำนวยต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ อุปสรรคในการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นสิ่งที่อยู่นอกเหนือการควบคุมของผู้บริหาร เพราะอุปสรรคนั้นอยู่ในสภาพแวดล้อมภายนอกนโยบาย และอยู่ภายนอกหน่วยงานที่นำไปปฏิบัติ ได้แก่ อุปสรรคทางกายภาพ เช่น ภาวะภัยแล้ง หรือการระบาดของโรคพิษเป็นต้น และอุปสรรคทางการเมือง ซึ่งได้แก่แนวทางหรือมาตรการที่จำเป็นต้องใช้ในการนำนโยบายไปปฏิบัติไม่เป็นที่ยอมรับและถูกคัดค้านโดยกลุ่มที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้องหรือกลุ่มที่มีอำนาจขณะนั้น เช่น กลุ่มนักการเมืองสหภาพแรงงาน ทหาร

และ ผู้แปลงนโยบายไปปฏิบัติไม่อาจดำเนินการอะไรได้ นอกจากให้ข้อมูลแก่ผู้กำหนดนโยบายได้รับทราบปัญหา เพื่อนำไปปรับปรุง เปลี่ยนแปลงนโยบายนั้น

2.2 เวลาและทรัพยากรที่เพียงพอสำหรับดำเนินงาน ตามแนวทาง แผนงาน โครงการ เวลาและทรัพยากร จัดเป็นข้อจำกัดภายนอกตัวนโยบาย นโยบายที่มีความเป็นไปได้ ทางด้านกายภาพ และด้านการเมืองอาจจะไม่สัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด เนื่องจากทัศนคติของผู้เกี่ยวข้อง คาดหวังจากนโยบายมากเกินไปในระยะเวลาอันสั้น อีกสาเหตุหนึ่งคือ ข้อจำกัดด้านงบประมาณ อาจทำให้แนวทาง แผนงาน โครงการต้องเผชิญกับปัญหาด้าน ทรัพยากรไม่เพียงพอสิ่งที่ควรคำนึงถึงคือ งบประมาณ ไม่ใช่ทรัพยากร กระบวนการแปลงงบประมาณ ให้เป็นทรัพยากรความกล้าที่ต้องคืน งบประมาณที่ไม่ได้นำไปดำเนินงาน ในตอนสิ้นงบประมาณ ทำให้หน่วยงานภาครัฐใช้งบประมาณอย่าง เร่งรีบ บางครั้งใช้จ่ายงบประมาณไปในแผนงาน โครงการที่ไม่เกิดประโยชน์

2.3 การวางแผนจัดทรัพยากรที่ต้องการใช้ในการนำนโยบายไปปฏิบัติต้องมีการ ผสมผสานทรัพยากร การไม่มีงบประมาณในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งก่อความเสียหายที่ร้ายแรงกว่าน้อยกว่า การไม่มีทรัพยากรที่ต้องการใช้เพราะงบประมาณอาจจะไม่สามารถ แปรเปลี่ยนไปเป็นทรัพยากร ที่ต้องการเช่น ที่ดิน วัสดุ อุปกรณ์หรือแรงงาน ในขณะที่ดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ ผู้บริหาร โครงการ และผู้สร้างโครงการ จึงต้องใช้เทคนิค โครงร่างในการวางแผน และควบคุมกำลังคน และ สิ้นค้าคงคลัง เทคนิคเหล่านี้ช่วยแก้ไขปัญหา การมีทรัพยากรมากเกินไปและจัดสรรทรัพยากรให้ เหมาะสม ในขณะที่ดำเนินงานโครงการ

2.4 นโยบายที่มีพื้นฐานอยู่บนทฤษฎี หลักสาเหตุและผลลัพธ์ที่เชื่อถือได้ นโยบายที่ ประสบความสำเร็จ อาจเนื่องจากผู้กำหนดนโยบายไม่เข้าใจปัญหาที่นโยบายต้องการแก้ไข อย่าง เพียงพอว่าอะไรเป็นสาเหตุ อะไรเป็นทางแก้ไขปัญหา อะไรเป็นโอกาส หรืออะไรเป็นอาการของปัญหา เพลสแมนและวิดาสกี (Pressman & Wildavsky อ้างถึงใน มยุรี อนุমানราชชน, 2547 : 212-213) กล่าวว่า นโยบาย คือสมมติฐาน เกี่ยวกับเงื่อนไข ที่ต้องเกิดขึ้นก่อนผลลัพธ์ที่คาดหวัง ด้านนโยบายล้มเหลว อาจ เป็นเพราะทฤษฎี หลักเหตุผลที่เป็นพื้นฐานของนโยบายไม่ถูกต้องมากกว่าที่จะเป็นเพราะการดำเนินงาน ตามนโยบายไม่มีปัญหาของการนำนโยบาย ไปปฏิบัติอาจจะแก้ไขให้ถ้าทำการวิเคราะห์นโยบายอย่างดี ตั้งแต่ในขั้นนิยามประเด็นปัญหา และวิเคราะห์ทางเลือก การคัดสรรทางเลือก ไม่ใช่ขั้นตอนสุดท้ายของ กระบวนการกำหนดนโยบาย และการนิยามประเด็นปัญหา เป็นการยอมรับเงื่อนไขของผลลัพธ์ ที่ ต้องการสำหรับใช้กำหนดทางเลือกของนโยบาย

2.5 ความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุ และผลลัพธ์เป็นความสัมพันธ์ทางตรงโดยไม่มี ความสัมพันธ์อื่นใดมาแทรก เพลสแมนและวิดาสกี (Pressman & Wildavsky อ้างถึงใน มยุรี อนุমানราชชน, 2547 : 213) กล่าวว่า นโยบายอาศัยความสัมพันธ์ แบบสาเหตุ และผลลัพธ์ตามลำดับ

ของเหตุการณ์ที่ต่อเนื่องกัน ยิ่งหลายฝ่ายเข้ามาเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กัน ตามสาเหตุและผลลัพธ์มากเท่าใด ความสัมพันธ์จะยิ่งสลับซับซ้อน เป็นไปได้ที่ฝ่ายต่าง ๆ อาจจะไม่เข้าใจนโยบายนั้นอย่างดี และทำให้นโยบายไปปฏิบัติได้ไม่คึกคัก หรือมีแนวโน้มที่จะล้มเหลว

2.6 ความสัมพันธ์แบบพึ่งพาระหว่างหน่วยงานอยู่ในระดับต่ำในการนำนโยบายไปปฏิบัติจนสัมฤทธิ์ผลระดับสูง ต้องอาศัยหน่วยงานเดียวเท่านั้นที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติ การนำนโยบายไปปฏิบัติที่ประสบความสำเร็จต้องไม่พึ่งพาหน่วยงานอื่น ถ้ามีหน่วยงานอื่นมาเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ที่มีต้องเป็นความพึ่งพาในระดับต่ำ และความสัมพันธ์นั้นต้องมีความสำคัญกับการนำนโยบายไปปฏิบัติมีความยุ่งยากสลับซับซ้อน เพราะต้องทำให้ผู้เกี่ยวข้องเห็นพ้องกัน หรือยอมรับตัวนโยบายนั้น ปัจจัยนี้ทำให้ผลลัพธ์ที่คาดหวัง เกิดขึ้นได้ยาก

2.7 ความเข้าใจและความเห็นพ้องกันในวัตถุประสงค์อย่างสมบูรณ์ เป็นสิ่งจำเป็นตลอดระยะเวลาที่มีการนำนโยบายไปปฏิบัติ วัตถุประสงค์ของนโยบาย ควรจะกำหนดในลักษณะเฉพาะเจาะจง และในลักษณะที่วัดได้เป็นตัวเลข เชิงปริมาณ วัตถุประสงค์นั้นควรเป็นที่เข้าใจและเห็นพ้องกันในองค์การรวมทั้งควรสอดคล้องและสนับสนุนซึ่งกันและกัน เพื่อนำวัตถุประสงค์มาเป็นแนวทางกำหนดทิศทาง

2.8 การจัดกิจกรรมตามลำดับอย่างเหมาะสม เพื่อให้วัตถุประสงค์ ของนโยบายบรรลุสัมฤทธิ์ผลจะต้องกำหนดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติต้องดำเนินการกำหนดรายละเอียดและลำดับของกิจกรรมทั้งหมด ในการนำนโยบายไปปฏิบัติมักมีปัญหาหรืออุปสรรคต่าง ๆ แต่เทคนิคโครงข่ายอาจนำมาใช้เป็นกรอบในการวางแผนโดยระบุกิจกรรมที่ต้องการผูกความสัมพันธ์ของกิจกรรมต่าง ๆ และจัดลำดับของกิจกรรมอย่างเป็นเหตุเป็นผล และต้องมีการจัดการเพื่อให้เกิดความแน่ใจว่ากิจกรรมต่าง ๆ ได้ดำเนินการอย่างถูกต้อง ตามตารางเวลา และถ้าไม่ถูกต้องก็ต้องแก้ไขให้เหมาะสม

2.9 การติดต่อสื่อสารและการประสานงานอย่างเต็มที่ การติดต่อสื่อสารและการประสานงานอย่างเต็มที่ ระหว่างฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในบริหาร โครงการเป็นสิ่งจำเป็น ฮูด (Hood, 1976 อ้างถึงใน มยุรี อนุমানราชชน, 2547 : 216) กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ อย่างเต็มรูปแบบจะเกิดขึ้นได้ ต้องมีระบบการจัดการที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันการติดต่อสื่อสารเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการประสานงานในการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยทั่วไปมักไม่มีการติดต่อสื่อสารที่สมบูรณ์ แม้ระบบสารสนเทศอาจจะช่วยให้ได้ข้อมูลที่ต้องการ แต่ไม่ได้ให้หลักประกันว่าข้อมูลและคำสั่งของผู้ส่งข้อมูลจะมีการนำไปปฏิบัติตามที่กำหนดหรืออย่างที่เราเข้าใจกัน ทั้งนี้เนื่องมาจากการประสานงานสัมพันธ์กับการใช้อำนาจส่วนตัวของผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งส่งผลกระทบต่อ การนำนโยบายไปปฏิบัติ การประสานงานจึงไม่ใช่การติดต่อสื่อสารกันด้วยข้อมูล หรือการจัดโครงสร้าง การบริหารที่เหมาะสมเท่านั้น

2.10 ผู้มีอำนาจหน้าที่นำนโยบายไปปฏิบัติต้องได้รับการยอมรับอย่างแท้จริง สุด (Hood, 1976 อ้างถึงใน มยุรี อนุমানราชชน, 2547 : 217) ได้ให้ความหมายของความเชื่อฟัง การยอมรับ โดยสิ้นเชิงว่า หมายถึง การไม่ต่อต้านคำสั่งใด ๆ ถ้าการนำนโยบายไปปฏิบัติ เกิดการต่อต้านจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ระบบข้อมูลที่มีอยู่ทั้งหมดจะต้องช่วยให้ทราบล่วงหน้าถึงการต่อต้าน เพื่อให้สามารถเข้ามาจัดการควบคุม การต่อต้านได้ทันที เจื่อนใจที่ทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติเกิดขึ้นอย่างเต็มรูปแบบคือ ผู้มีอำนาจหน้าที่นำนโยบายไปปฏิบัติต้องมีอำนาจบารมีในการทำให้บุคคลอื่นทั้งภายในและภายนอกองค์กรยอมรับตนเองเพื่อผู้มีอำนาจหน้าที่นั้น จะได้รับความเห็นชอบ และสามารถประสานงานนโยบาย แผนงาน โครงการ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นต่อความสำเร็จของนโยบาย แผนงานโครงการนั้น

สรุป จากการนิยาม การนำนโยบายไปปฏิบัติของนักวิชาการต่าง ๆ ที่กล่าวมา อาจกำหนดคำนิยามในการศึกษาได้ว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง การดำเนินการของบุคคล กลุ่มบุคคลหรือองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน โดยมุ่งที่จะให้วัตถุประสงค์และเป้าหมายของนโยบายบรรลุผลสำเร็จโดยตรง ทั้งนี้ลักษณะการดำเนินการดังกล่าวจะต้องสังเกตและตรวจสอบได้จากปรากฏการณ์ที่เป็นจริง

แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่นเป็นส่วนหนึ่งภายใต้บริบทของการกระจายอำนาจการปกครอง (Decentralization) ซึ่งหมายถึง การที่รัฐบาลกลางยินยอมมอบอำนาจ (Devolution) การปกครองและการบริหารในกิจการต่าง ๆ ให้ประชาชนในแต่ละท้องถิ่นดำเนินการปกครองตนเอง (Local Self Government) โดยประชาชนในท้องถิ่นจะเลือกผู้แทนของตนเองเข้าไปทำหน้าที่ดังกล่าว ทำให้ประชาชนในท้องถิ่นมีอำนาจทั้งทางการเมือง และการบริหารในการกำหนดนโยบาย และการบริหารงานให้เป็นไปตามนโยบายของท้องถิ่นตนเอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกิดขึ้นตามหลักการกระจายอำนาจการปกครองจึงมีฐานะเป็นตัวแทนของประชาชน (Representative Bodies) มีผู้บริหารมาจากการเลือกตั้งของประชาชนในท้องถิ่น ตัวอย่างเช่น องค์กรบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และ องค์กรบริหารส่วนตำบล (โกวิทย์ พวงงาม, 2548 : 29) การกระจายอำนาจการปกครองมีลักษณะสำคัญ ดังนี้

1. มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นนิติบุคคลแยกออกจากรัฐบาลกลาง
2. มีการเลือกตั้งสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นทั้งหมดหรือบางส่วน
3. มีอำนาจอิสระจากส่วนกลางภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย
4. มีเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของตนเอง ไม่ขึ้นกับการ

บังคับบัญชาของรัฐบาลกลาง

5. มິงบประมาณ รายได้ และทรัพย์สินเป็นของตนเอง

ความหมายของการปกครองท้องถิ่น

ความหมายของการปกครองท้องถิ่นนั้น ได้มีผู้ให้ความหมายหรือคำนิยามไว้มากมายแต่ส่วนใหญ่แล้ว คำนิยามเหล่านั้นต่างก็มีหลักการที่สำคัญคล้ายคลึงกันจะต่างกันบ้างก็คือสำนวนรายละเอียดปลีกย่อย ซึ่งจะพิจารณาได้ดังนี้

ประทาน คงฤทธิศึกษากร (2540 : 30) นิยามว่า “การปกครองท้องถิ่น” เป็นระบบการปกครองที่เป็นผลสืบเนื่องจากการกระจายอำนาจทางการปกครองของรัฐและโดยนัยนี้จะเกิดองค์การทำหน้าที่ปกครองท้องถิ่นโดยคนในท้องถิ่นนั้นๆ องค์การนี้ถูกจัดตั้งและควบคุมโดยรัฐบาล แต่ก็มีอำนาจในการกำหนดนโยบายและควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตนเองได้

อุทัย หิรัญโต (2543 : 2) นิยามว่า “การปกครองท้องถิ่น” คือ การปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งจัดการปกครองและดำเนินการบางอย่าง โดยดำเนินการกันเอง เพื่อบำบัดความต้องการของตน การบริหารงานท้องถิ่นมีการจัดตั้งเป็นองค์การมีเจ้าหน้าที่ซึ่งประชาชนเลือกตั้งขึ้นมาทั้งหมดหรือบางส่วนทั้งนี้มีความเป็นอิสระในการบริหารงาน แต่รัฐบาลต้องควบคุมด้วยวิธีการต่างๆ ตามความเหมาะสม จะปราศจากการควบคุมของรัฐหาได้ไม่ เพราะการปกครองท้องถิ่นเป็นสิ่งที่รัฐบาลทำให้เกิดขึ้น

ลิจิต ชีรเวทิน (2548 : 36) ได้ให้ความหมายการปกครองท้องถิ่นว่าเป็นการปกครองโดยวิธีการซึ่งหน่วยการปกครองในท้องถิ่นได้มีการเลือกตั้งผู้ทำหน้าที่ปกครองโดยอิสระ และได้รับอำนาจโดยอิสระ โดยความรับผิดชอบซึ่งตนสามารถที่จะรับผิดชอบได้โดยปราศจากการควบคุมของหน่วยการปกครองส่วนภูมิภาคและส่วนกลาง แต่การปกครองท้องถิ่นยังอยู่ภายใต้บังคับว่าด้วยอำนาจสูงสุดของประเทศ มิใช่ว่าได้กลายเป็นรัฐอธิปไตยไป

จากคำนิยามดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า การปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐบาลกลางมอบอำนาจให้ประชาชนดำเนินการปกครองตนเอง จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายมีฐานะเป็นนิติบุคคล มีสภาและผู้บริหารท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งโดยประชาชนในท้องถิ่นนั้น ทั้งนี้มีความเป็นอิสระในการบริหารงานการเงินการคลังและงบประมาณของตนเอง ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐบาลกลาง

วัตถุประสงค์ของการปกครองส่วนท้องถิ่น

ณัฐวุฒิ เพียงเกต (2550 : 19) ได้สรุปวัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่นไว้ 4 ประการ ดังนี้

1. ช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาลเป็นสิ่งที่เห็นได้ชัดว่าในการบริหารประเทศจะต้องอาศัยงบประมาณเป็นหลักหากเงินงบประมาณมีจำกัดภารกิจที่จะต้องบริการให้ชุมชนต่างๆ อาจไม่เพียงพอ ดังนั้นหากจัดให้มีการปกครองท้องถิ่น หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นๆ ก็สามารถมีรายได้

มีงบประมาณของตนเองเพียงพอที่จะดำเนินการสร้างสรรค์ความเจริญให้กับท้องถิ่นได้จึงเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลได้เป็นอย่างมาก การแบ่งเบาเป็นการแบ่งเบาทั้งในด้านการเงินตัวบุคคล ตลอดจนเวลาที่ใช้ในการดำเนินการ

2. เพื่อสนองตอบความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง เนื่องจากประเทศมีขนาดกว้างใหญ่ ความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นย่อมมีความแตกต่างกัน การรื้อรับจากรัฐบาลแต่อย่างเดียวยังไม่ตรงกับความต้องการที่แท้จริงและล่าช้า หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่มีประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้บริหารเท่านั้น จึงจะสามารถตอบสนองความต้องการนั้นได้

3. เพื่อความประหยัด โดยที่ท้องถิ่นแต่ละแห่งมีความแตกต่างกัน สภาพความเป็นอยู่ของประชาชนก็ต่างกันไปด้วย การตั้งหน่วยการปกครองท้องถิ่นขึ้นจึงจำเป็นโดยให้อำนาจหน่วยการปกครองท้องถิ่นจัดเก็บภาษีอากร ซึ่งเป็นวิธีการหารายได้ให้กับท้องถิ่นทั่วประเทศเป็นอันมาก และแม้จะมีการจัดสรรเงินงบประมาณจากรัฐบาลไปบ้างแต่ก็มีเงื่อนไขที่กำหนดไว้อย่างรอบคอบ

4. เพื่อให้การปกครองท้องถิ่นเป็นสถาบันที่ให้การศึกษาการปกครองระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชน จากการที่การปกครองท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ไม่ว่าจะโดยการสมัครรับเลือกตั้งเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นเลือกเข้าไปทำหน้าที่ฝ่ายบริหาร หรือฝ่ายนิติบัญญัติของหน่วยการปกครองท้องถิ่นก็ตาม หากปฏิบัติหน้าที่แตกต่างกันนี้มีส่วนในการส่งเสริมการเรียนรู้ถึงกระบวนการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระดับชาติได้เป็นอย่างดี

องค์ประกอบของการปกครองส่วนท้องถิ่น

อุทัย หิรัญโต (อ้างถึงใน โกวิทช์ พวงงาม, 2548 : 30) ได้กล่าวถึงระบบการปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องประกอบด้วย องค์ประกอบ 8 ประการ คือ

1. สถานะตามกฎหมาย (Legal Status) หมายความว่า หากประเทศใดกำหนดเรื่องการปกครองท้องถิ่นไว้ในรัฐธรรมนูญของประเทศ การปกครองท้องถิ่นในประเทศนั้นจะมีความเข้มแข็งกว่าการปกครองท้องถิ่นที่จัดตั้งโดยกฎหมายอื่น เพราะข้อความที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนั้นเป็นการแสดงให้เห็นว่า ประเทศนั้นมีนโยบายที่จะกระจายอำนาจอย่างแท้จริง

2. พื้นที่และระดับ (Area and Level) ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการกำหนดพื้นที่และระดับของหน่วยการปกครองท้องถิ่นมีหลายประการ เช่น ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เชื้อชาติ และความสำนึกในการปกครองตนเองของประชาชน จึงได้มีกฎเกณฑ์ที่จะกำหนดพื้นที่และระดับของหน่วยการปกครองท้องถิ่นออกเป็น 2 ระดับ คือ หน่วยการปกครองท้องถิ่นขนาดเล็กและขนาดใหญ่ สำหรับขนาดของพื้นที่จากการศึกษาขององค์การสหประชาชาติ โดยองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) องค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรม (UNESCO) องค์การอนามัยโลก (WHO) และสำนักกิจการสังคม (Bureau of Social Affair) ได้ให้ความเห็นว่าหน่วยการปกครองท้องถิ่น

ที่สามารถให้บริการและบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพได้ ควรมีประชากรประมาณ 50,000 คน แต่ก็ยังมีปัจจัยอื่นที่จะต้องพิจารณาด้วย เช่น ประสิทธิภาพในการบริหารรายได้ และบุคลากร เป็นต้น

3. การกระจายอำนาจและหน้าที่ การที่จะกำหนดให้ท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ที่มากนักย่อมเป็นไปได้ขึ้นอยู่กับนโยบายทางการเมืองและการปกครองของรัฐบาลเป็นสำคัญ

4. องค์การนิติบุคคล จัดตั้งขึ้นโดยผลแห่งกฎหมายแยกจากรัฐบาลกลางหรือรัฐบาลแห่งชาติ มีขอบเขตการปกครองที่แน่นอน มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย ออกกฎ ข้อบังคับ ควบคุมให้มีการปฏิบัติตามนโยบายนั้น ๆ

5. การเลือกตั้ง สมาชิกองค์การหรือคณะผู้บริหารจะต้องได้รับเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ทั้งหมดหรือบางส่วน เพื่อแสดงถึงการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชน โดยเลือกผู้บริหารท้องถิ่นของตนเอง

6. อิสระในการปกครองตนเอง สามารถใช้ดุลยพินิจของตนเองในการปฏิบัติกิจการภายในขอบเขตของกฎหมาย โดยไม่ต้องขออนุมัติจากรัฐบาลกลาง และไม่อยู่ในสายการบังคับบัญชาของหน่วยงานทางราชการ

7. งบประมาณของตนเอง มีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ การจัดเก็บภาษีตามขอบเขตที่กฎหมายให้อำนาจในการจัดเก็บ เพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอที่จะทำนุบำรุง ท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

8. การควบคุมดูแลของรัฐ เมื่อได้รับการจัดตั้งขึ้นแล้วยังคงอยู่ในการกำกับดูแลจากรัฐเพื่อประโยชน์และความมั่นคงของรัฐและประชาชนโดยรวม โดยการมีอิสระในการดำเนินงานของหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ทั้งนี้ได้หมายความว่ามิอิสระเต็มที่ทีเดียว คงหมายถึงเฉพาะอิสระในการดำเนินการเท่านั้น เพราะมิฉะนั้นแล้วท้องถิ่นจะกลายเป็นรัฐอธิปไตยไป รัฐจึงต้องสงวนอำนาจในการควบคุมดูแลอยู่

การปกครองท้องถิ่นกำหนดขึ้นบนพื้นฐานทฤษฎีการกระจายอำนาจและอุดมการณ์ประชาธิปไตย ซึ่งมุ่งเปิดโอกาสและสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองและกิจกรรมการปกครองตนเองในระดับหนึ่ง ซึ่งจะเห็นได้จากลักษณะสำคัญของการปกครองท้องถิ่นที่เน้นการมีอำนาจอิสระในการปกครองตนเองมีการเลือกตั้ง มีองค์การหรือสถาบันที่จำเป็น ในการปกครองตนเอง และที่สำคัญก็คือ ประชาชนในท้องถิ่นจะมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองอย่างกว้างขวาง

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล

ความเป็นมาของหลักธรรมาภิบาล

จากวิกฤติเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในปัจจุบันได้ส่งผลกระทบต่อทุกภาคส่วนของสังคม ดังที่ทราบกันทั่วไปแล้วว่า สาเหตุสำคัญ ประการหนึ่งเกิดขึ้นจากความบกพร่อง ความอ่อนแอ และหย่อนประสิทธิภาพของกลไกด้านการบริหารจัดการในระดับชาติ และระดับองค์กร ทั้งในภาครัฐและเอกชน รวมไปถึงการทุจริต และการกระทำผิดจริยธรรมในวิชาชีพ ซึ่งแยกพิจารณาได้ดังนี้ (ประเวศ วะสี, 2547 : 6-7)

1. การขาดกลไกและกฎเกณฑ์ที่ดีพอในการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมขณะที่กลไกที่มีอยู่บกพร่อง ไม่สามารถเตือนภัยที่เคลื่อนตัวเข้ามากระทบระบบเศรษฐกิจและการเงินอย่างรวดเร็วได้ รวมทั้งเมื่อถูกกระทบแล้วยังไม่สามารถปรับเปลี่ยนกลไก และฟื้นฟูการบริหารจัดการต่าง ๆ ของภาครัฐและภาคเอกชนให้ทันต่อสถานการณ์ได้

2. ความอ่อนด้อยและถดถอยของกลุ่มข้าราชการ นักวิชาการหรือเทคโนโลยีแครต (Technocrats) คนกลุ่มนี้ต้องมีบทบาทสำคัญในการศึกษา ค้นคว้า เสนอแนะนโยบายและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่จำเป็นในการบริหารประเทศ

3. ระบบการตัดสินใจและการบริหารจัดการทั้งของภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชนมีลักษณะที่ขาดความโปร่งใสบริสุทธิ์และยุติธรรม ส่งผลให้ตัวระบบเองไม่มีประสิทธิภาพขณะเดียวกันก็เปิดโอกาสหรือช่องทางให้เกิดความฉ้อฉลผิดจริยธรรมในวิชาชีพขึ้นได้

4. ประชาชนขาดข้อมูลข่าวสาร ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสถานการณ์บ้านเมืองอย่างชัดเจน จึงทำให้ไม่มีโอกาสในการร่วมตัดสินใจและร่วมแก้ไขปัญหา

5. ปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและเอกชน ซึ่งเกิดขึ้นอย่างกว้างขวาง และมีการร่วมกันการกระทำทุจริตอย่างเป็นทางการจกสาเหตุดังกล่าว หากไม่ได้รับการจัดการแก้ไขและป้องกันโดยเร่งด่วนแล้ว โอกาสการฟื้นตัวจากวิกฤติเศรษฐกิจของไทย อาจต้องใช้เวลาานกว่าที่ควรจะเป็น ดังนั้นการแก้ไขปัญหาย่างยั่งยืนก็คือ การขจัดสาเหตุของปัญหาดังกล่าวข้างต้น และสร้างธรรมรัฐ หรือ ธรรมาภิบาล (Good Governance) เพื่อการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีให้ปรากฏเป็นจริงในภาครัฐภาคเอกชน และภาคประชาชน

ความหมายของธรรมาภิบาล

ได้มีนักคิดและนักวิชาการให้ความหมายของธรรมาภิบาลหรือธรรมรัฐไว้หลายคน ดังนี้ ประเวศ วะสี (2547 : 7) ได้ให้คำนิยามของธรรมรัฐไว้ว่า คือ รัฐที่มีความถูกต้องเป็นธรรม ซึ่งหมายถึงความถูกต้องเป็นธรรมใน 3 เรื่องใหญ่ ๆ คือ

1. การเมืองและระบบราชการที่โปร่งใส รับผิดชอบต่อสังคม ถูกตรวจสอบได้
2. ภาคธุรกิจที่โปร่งใส รับผิดชอบต่อสังคม สามารถตรวจสอบได้
3. สังคมที่เข้มแข็ง ความเป็นประชาสังคม (Civil Society) สามารถตรวจสอบภาครัฐและภาคธุรกิจให้ตั้งอยู่ได้ในความถูกต้องได้

รัฐธรรมนูญ เป็นการยกระดับกระบวนการความสัมพันธ์ ความร่วมมือของส่วนต่างๆ ในสังคม อันได้แก่

1. ภาครัฐ ภาคสังคมและภาคเอกชน
2. สถาบันต่างๆ ของประเทศ
3. ระดับต่างๆ ของประเทศ คือ ชุมชน ประชาคม ภูมิภาค และระดับชาติให้มีลักษณะเป็นรัฐธรรมนูญที่มีพลัง

สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์ (อ้างถึงใน ประเวศ วะสี, 2547 : 7) ให้ความเห็นว่า โดยทั่วไปรัฐธรรมนูญ หมายถึง การบริหารหรือการปกครองที่ดีและมีความเป็นธรรม

ธีรยุทธ บุญมี (อ้างถึงใน ประเวศ วะสี, 2547 : 7) ให้ความหมายของภาครัฐไว้ว่า คือ กระบวนการความสัมพันธ์ (Interactive Relation) ระหว่างภาครัฐ ภาคสังคม ภาคเอกชน และประชาชนทั่วไป ในการที่จะทำให้การบริหารราชการแผ่นดิน ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณธรรม โปร่งใส ยุติธรรมและตรวจสอบได้

ความสำคัญธรรมาภิบาล

ธรรมาภิบาล เป็นหลักเกณฑ์การปกครองบ้านเมือง ตามวิถีทางธรรมาธิปไตย เป็นการปกครองบ้านเมืองที่มีความเป็นธรรม มีกฎเกณฑ์ที่ดีในการบำรุงรักษาบ้านเมือง และสังคมให้มีการพัฒนาครอบคลุมทุกภาคส่วนของสังคม รวมทั้งมีการจัดระบบองค์กรและกลไกต่างๆ ในส่วนราชการ องค์กรของรัฐ รัฐบาล การบริหารราชการส่วนภูมิภาค และท้องถิ่น ตลอดจน องค์กรอิสระ (Independent Organization) องค์กรเอกชน กลุ่มชมรมและสมาคมต่าง ๆ ทั้งที่เป็นนิติบุคคลภาคเอกชน และภาคประชาสังคม (Civil Society)

ดังนั้น ธรรมาภิบาล จึงเป็นแนวทางในการจัดระเบียบ เพื่อให้สังคมของประเทศทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชนของทั้งประเทศ สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุขและตั้งอยู่ในความถูกต้องเป็นธรรม

องค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาล

สุทัศน์ สุธงศ์กมลสมบัติ (2550 : 25) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของธรรมาภิบาล หรือ Good Governance ตามที่ UNESCAP กำหนดมี 8 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วม (Participation) คือ การมีส่วนร่วมของสมาชิกทั้งชายหญิงคือการตัดสินใจที่สำคัญในสังคมและสร้างความสามัคคีให้เกิดกับประชาชน การมีส่วนร่วมสามารถทำได้โดยอิสระไม่มีการบังคับ สมาชิกเต็มใจให้ความร่วมมือด้วยตนเอง หรือมีส่วนร่วมผ่านหน่วยงาน สถาบัน หรือผู้แทนตามระบอบประชาธิปไตย

2. การปฏิบัติตามกฎหมาย (Rule of Law) การปฏิบัติตามกฎหมายหรือกฎเกณฑ์ต้องการความถูกต้องตามกรอบของกฎหมาย ไม่เลือกปฏิบัติ ไม่ลำเอียง มีการปฏิบัติอย่างเสมอภาคและเป็นธรรมกับประชาชน โดยเท่าเทียมกันทุกคนในสังคมอยู่ภายใต้ข้อกำหนดของกฎหมายเดียวกัน

3. ความโปร่งใส (Transparency) เป็นการตรวจสอบความถูกต้อง มีการเปิดเผยข้อมูลอย่างตรงไปตรงมาสิ่งนี้ช่วยแก้ปัญหาการทุจริตและคอร์รัปชัน ได้ทั้งในภาครัฐและเอกชน สิ่งนี้จะเข้ามามีบทบาทอย่างมากในการตรวจสอบและรายงานผลงานดำเนินงาน โดยการนำเสนอข่าวสารให้แก่สังคมได้รับทราบ

4. ความรับผิดชอบ (Responsiveness) เป็นการพยายามให้คนทุกฝ่ายทำหน้าที่ของตนให้ดีที่สุดในการทำงาน กล่าวที่จะตัดสินใจและรับผิดชอบต่อผลการตัดสินใจนั้น ๆ

5. ความสอดคล้อง (Consensus Oriented) เป็นการกำหนดและสรุปความต้องการของคนในสังคม ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมาก โดยพยายามหาจุดสนใจร่วมกันและความต้องการที่สอดคล้องกันของสังคมมาเป็นข้อปฏิบัติเพื่อลดปัญหาความขัดแย้งในสังคม การจะพัฒนาสังคมได้ ต้องทราบความต้องการที่สอดคล้องกันของสังคมนั้น ๆ ด้วยวิธีการเรียนรู้วัฒนธรรมของสังคมนั้น ๆ ก่อน

6. ความเสมอภาค (Equity and Inclusiveness) เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่ประชาชนทุกคนพึงได้รับจากรัฐบาล ทั้งการบริการด้านสวัสดิการตลอดจนสาธารณูปโภคด้านอื่น ๆ

7. การมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Effectiveness and Efficiency) เป็นวิธีการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ โดยการผลิตและจำหน่ายเพื่อให้ได้ผลตอบแทนที่คุ้มค่ากับเงินที่ลงทุนหรือการใช้ทรัพยากรให้ได้ประโยชน์สูงสุดต่อมวลมนุษยชาติ โดยมีการพัฒนากระบวนการเพิ่มผลผลิตอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

8. การมีเหตุผล (Accountability) เป็นความต้องการในทุกสังคม ประชาชนทุกคน ต้องตัดสินใจและรับผิดชอบต่อการกระทำของตนด้วยเหตุด้วยผลที่สมเหตุสมผล การมีเหตุผลไม่สามารถกระทำได้อปราศจากการปฏิบัติตามกฎหมายและความโปร่งใส

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) (2552 : 11) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่จะนำมาจัดทำเกณฑ์การจัดระดับการกำกับดูแลองค์การภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ประกอบด้วย 9 องค์ประกอบ ได้แก่

1. หลักนิติธรรม (The Rule of Law) คือ การบังคับให้เป็นไปตามกฎระเบียบและการปฏิบัติกฎหมายที่ตกลงกันไว้อย่างเคร่งครัด โดยคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพ ความยุติธรรมของประชาชน
2. หลักคุณธรรม (Ethics) คือ การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม การส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนได้พัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้มีความซื่อสัตย์ จริ่งใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย
3. หลักความโปร่งใส (Transparency) คือ กลไกที่มีความสุจริตและโปร่งใสรวมถึงการมีระบบกติกาและการดำเนินงานที่เปิดเผยตรงไปตรงมา พนักงานเทศบาลสามารถเข้าถึงและได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างเสรี เป็นธรรม ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ สามารถตรวจสอบและติดตามผลได้
4. หลักความรับผิดชอบ (Accountability) หมายถึง การตระหนักในสิทธิหน้าที่ความสำนึกความรับผิดชอบ การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมือง และการกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหาตลอดจนเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างและความกล้าที่จะรับผลการกระทำของตน
5. หลักการมีส่วนร่วม (Participation) หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอแนะความเห็นในการวางแผนหรือตัดสินใจปัญหาสำคัญของท้องถิ่นทั้งโดยประชาคม การประชาพิจารณ์การแสดงประชามติหรืออื่น ๆ
6. หลักความคุ้มค่า (Value for Money) หมายถึง การบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยบรรจงทำให้มีความประหยัดใช้ของอย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์การให้บริการสาธารณะที่มีคุณภาพ
7. หลักประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง ผลการปฏิบัติราชการที่บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนการปฏิบัติราชการตามที่ได้รับงบประมาณมาดำเนินการ รวมถึงสามารถเทียบเคียงกับส่วนราชการหรือหน่วยงานที่มีภารกิจคล้ายคลึงกันและมีผลการปฏิบัติงานในระดับชั้นนำของประเทศเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขต่อประชาชน โดยการปฏิบัติราชการจะต้องมีทิศทางยุทธศาสตร์และเป้าประสงค์ที่ชัดเจนมีกระบวนการปฏิบัติงานและระบบงานที่เป็นมาตรฐานรวม ถึงมีการติดตามประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ
8. หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การบริหารราชการตามแนวทางการกำกับดูแลที่ดีที่มีการออกแบบกระบวนการปฏิบัติงาน โดยการใช้เทคนิคและเครื่องมือการบริหารจัดการที่เหมาะสมให้องค์กรสามารถใช้ทรัพยากรทั้งด้านต้นทุน แรงงาน และระยะเวลาให้เกิดประโยชน์ สูงสุดต่อการพัฒนาขีดความสามารถในการปฏิบัติราชการตามภารกิจเพื่อตอบสนองความต้องการ ของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม
9. หลักการตอบสนอง (Responsiveness) หมายถึง การให้บริการที่สามารถดำเนินการได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด และสร้างความเชื่อมั่น ความไว้วางใจ รวมถึงตอบสนองตามความคาดหวัง/

ความต้องการของประชาชนผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความหลากหลาย และมีความแตกต่าง

จากการศึกษาแนวคิดดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ธรรมนูญภิบาลหรือ Good Governance มุ่งเน้นและให้ความสำคัญเกี่ยวกับ Good Governance ต่อการพัฒนาธรรมาภิบาลของไทยอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง แม้จะดีเลิศแค่ไหนก็ตามแต่ก็ยากที่จะกระทำลงให้สำเร็จได้ครบทุกหลักการ ก่อนที่จะมาให้ความสำคัญการพัฒนาด้านการบริหารและการจัดการนั้น ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ก่อนที่จะนำไปสู่การพัฒนาด้านอื่นๆ การพัฒนางานใด ๆ ต้องพัฒนาที่อุดมการณ์อันเป็นจุดมุ่งหมายของการกระทำที่แท้จริง

ข้อมูลพื้นฐานเทศบาลตำบลสะพลี อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร

เทศบาลตำบลสะพลี อยู่ในเขตการปกครองของตำบลสะพลี อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ประกอบด้วยพื้นที่ หมู่ที่ 5 ทั้งหมู่บ้านและบางส่วนของหมู่ที่ 1 หมู่ที่ 4 และหมู่ที่ 9

เทศบาลตำบลสะพลี เดิมมีฐานะเป็นสุขาภิบาล เป็นหน่วยงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ตั้งอยู่ในเขตอำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ได้รับการเปลี่ยนแปลงตาม พ.ร.บ.เปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ. 2542 เปลี่ยนแปลงฐานะจากสุขาภิบาลสะพลี เป็นเทศบาลตำบลสะพลี เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2542

ตราสัญลักษณ์เทศบาล เป็นรูปเกาะจระเข้ และปลาโลมา ลอยอยู่เหนืออ่าวไทย ซึ่งหมายถึงความอุดมสมบูรณ์ด้านการประมงและชายฝั่งทะเลอ่าวไทย

อาณาเขต

ทิศเหนือ ตั้งแต่หลักเขตที่ 1 ซึ่งตั้งอยู่ริมห้วยตาอ่อนฝั่งใต้ ตรงจุดที่อยู่ตามแนวเส้นขนานกับศูนย์กลางทางหลวงจังหวัดหมายเลข 3201 แยกทางหลวงหมายเลข 4 บรรจบทางหลวงหมายเลข 3180 (ตื้นมะขาม) ฟากตะวันตก ระยะ 400 เมตร

จากหลักเขตที่ 1 เป็นเส้นตรงไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือผ่านห้วยแห้งและทางหลวงจังหวัดหมายเลข 3201 แยกทางหลวงหมายเลข 4 บรรจบทางหลวงหมายเลข 3180 (ตื้นมะขาม) ถึงหลักเขตที่ 2 ซึ่งตั้งอยู่ริมทางหลวงจังหวัดหมายเลข 3201 แยกทางหลวงหมายเลข 4 บรรจบทางหลวงหมายเลข 3180 (ตื้นมะขาม) ฟากตะวันออกตรงจุดที่ริมทางหลวงจังหวัดหมายเลข 3201 แยกทางหลวงหมายเลข 4 บรรจบทางหลวงหมายเลข 3180 (ตื้นมะขาม) ฟากตะวันออกตัดกับแนวเส้นแบ่งเขตระหว่างตำบลสะพลีกับตำบลบางสน

จากหลักเขตที่ 2 เป็นเส้นเลียบบแนวเส้นแบ่งเขตระหว่างตำบลสะพลีกับตำบลบางสน ไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ถึงหลักเขตที่ 3 ซึ่งตั้งอยู่ริมชายอ่าวสะพลี ตรงจุดที่แนวเส้นแบ่งเขตระหว่างตำบลสะพลีกับตำบลบางสน บรรจบกับริมชายอ่าวสะพลี

ทิศตะวันออก จากหลักเขตที่ 3 เป็นเส้นเลียบบริมชายอ่าวสะพลีไปทางทิศใต้ผ่านคลองท่าเสม็ด ถึงหลักเขตที่ 4 ซึ่งตั้งอยู่ริมคลองท่าเสม็ดฝั่งใต้ตรงจุดที่อยู่ห่างจากศูนย์กลางคอสพานข้ามคลองท่าเสม็ดฝั่งใต้ ตามแนวริมคลองท่าเสม็ดฝั่งใต้ไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ระยะ 300 เมตร

จากหลักเขตที่ 4 เป็นเส้นเลียบบริมชายอ่าวสะพลี ไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้และทิศตะวันตกเฉียงใต้ถึงหลักเขตที่ 5 ซึ่งตั้งอยู่ริมชายอ่าวสะพลี ตามแนวเส้นตั้งฉากกับศูนย์กลางถนนไปบ้านทุ่งวัวแล่นตรงจุดอยู่ห่างจากจุดศูนย์กลางที่ถนน กสช. (2530) สายท่าเสม็ด – บ้านคอนเมา บรรจบกับถนนไปบ้านทุ่งวัวแล่น ตามแนวถนนไปบ้านทุ่งวัวแล่นไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ระยะ 300 เมตร

ทิศใต้ จากหลักเขตที่ 5 เป็นเส้นตรงไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ผ่านถนนไปบ้านทุ่งวัวแล่น และถนนไปอำเภอเมืองชุมพรถึงหลักเขตที่ 6 ซึ่งตั้งอยู่ริมถนนไปอำเภอเมืองชุมพรฟากตะวันตก ตรงจุดที่อยู่ห่างจากจุดศูนย์กลางที่ถนน กสช.(2530) สายท่าเสม็ด – บ้านคอนเมาบรรจบกับถนนไปอำเภอเมืองชุมพรตามแนวถนนไปอำเภอเมืองชุมพรไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ระยะ 400 เมตร

ทิศตะวันตก จากหลักเขตที่ 6 ไปเส้นเลียบบริมถนนไปอำเภอเมืองชุมพรฟากตะวันตก ไปทางตะวันออกเฉียงเหนือ ถึงหลักที่ 7 ซึ่งตั้งอยู่ตรงคอสพานข้ามคลองท่าเสม็ดฝั่งใต้

จากหลักเขตที่ 7 เป็นเส้นเลียบบริมคลองท่าเสม็ด ฝั่งตะวันออกไปทางตะวันตกเฉียงใต้ ระยะ 400 เมตร ถึงหลักเขตที่ 8 ซึ่งตั้งอยู่ริมคลองท่าเสม็ดฝั่งตะวันออก

จากหลักเขตที่ 8 เป็นเส้นตรงไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ผ่านคลองท่าเสม็ด และทางหลวงจังหวัดหมายเลข 3180 ทางแยกเข้าท่าเสม็ดถึงหลักเขตที่ 9 ซึ่งตั้งอยู่ริมทางหลวงจังหวัดหมายเลข 3180 ทางแยกเข้าท่าเสม็ดฟากเหนือตรงจุดตามที่อยู่แนวเส้นขนานกับศูนย์กลางทางหลวงจังหวัดหมายเลข 3201 แยกทางหลวงหมายเลข 4 บรรจบกับทางหลวงหมายเลข 3180 (ต้นมะขาม) ระยะ 400 เมตร

จากหลักเขตที่ 9 เป็นเส้นขนานกับศูนย์กลางทางหลวงจังหวัดหมายเลข 3201 และทางหลวงหมายเลข 4 บรรจบกับทางหลวงหมายเลข 3180 (ต้นมะขาม) ระยะ 400 เมตร ไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ บรรจบกับหลักเขตที่ 1

เขตการปกครอง

เทศบาลตำบลสะพลีมีพื้นที่ 6.15 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 3,843.75 ไร่ ประกอบด้วยบางส่วนของหมู่ที่ 1 หมู่ที่ 4 หมู่ที่ 9 และพื้นที่ทั้งหมดของ หมู่ที่ 5 ตำบลสะพลี อำเภอปะทิว จังหวัด

ชุมพร อยู่ห่างจากจังหวัดชุมพรประมาณ 18 กิโลเมตร ห่างจากอำเภอปะทิว 17 กิโลเมตร แบ่งเขตการปกครองเป็น 3 ชุมชนย่อย คือ

1. ชุมชนบ้านท่าเสม็ด ประกอบด้วยพื้นที่หมู่ที่ 1 ตำบลสะพลี
2. ชุมชนบ้านต้นมะขาม ประกอบด้วยพื้นที่หมู่ที่ 4 และหมู่ที่ 9 ตำบลสะพลี
3. ชุมชนบ้านชายทะเล ประกอบด้วยพื้นที่หมู่ที่ 5 ตำบลสะพลี

สภาพภูมิประเทศ

พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม และราบสูงสลับกับเนินเขาที่ไม่สูงมากนัก และเป็นที่ราบชายฝั่งทะเล พื้นที่ชายฝั่งทะเลยาวประมาณ 11 กิโลเมตร

ลักษณะภูมิอากาศ

มีสภาพอากาศฝนตกชุกในช่วงเดือนพฤษภาคม-พฤศจิกายน และจากเดือนธันวาคม-เมษายน ฝนจะตกน้อยลง ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมทั้งสองด้านคือ มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือและมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 2,029 มิลลิเมตร/ปี อุณหภูมิเฉลี่ย 26.8 องศาเซลเซียส

สภาพเศรษฐกิจและสังคมโดยรวม

ประชากรส่วนใหญ่ตั้งถิ่นฐานหนาแน่นบริเวณชุมชนริมทางหลวงสายท่าเสม็ด-ท่าแซะ (ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3180) และบริเวณริมคลองท่าเสม็ด ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และการประมง

เศรษฐกิจส่วนรวมเป็นลักษณะชุมชนเกษตรกรรมมีการปลูกมะพร้าว กาแฟ ยางพาราและปาล์มน้ำมันสลับกัน และส่วนหนึ่งเป็นชุมชนประมง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นประมงพื้นบ้านหรือประมงชายฝั่ง

การปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาล

การปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลเป็นการบริหารงานเทศบาลตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ดังนี้

1. เทศบาลรูปแบบการปกครองท้องถิ่นในลักษณะการกระจายอำนาจซึ่งมีวัตถุประสงค์คือ

- 1.1 เพื่อเป็นโรงเรียนฝึกสอนประชาธิปไตยให้กับประชาชน
- 1.2 เพื่อแบ่งเบาภาระของรัฐบาลกลาง
- 1.3 เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วม
- 1.4 เพื่อประหยัดรายจ่ายของรัฐและให้การบริหารงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ลักษณะของการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบ “เทศบาล” มีลักษณะเช่นเดียวกันกับรูปแบบการปกครองท้องถิ่นรูปแบบอื่น ๆ กล่าวคือ

- 2.1 เทศบาลมีฐานะเป็นนิติบุคคล
 - 2.2 เทศบาลมีพื้นที่และขอบเขตที่แน่นอน
 - 2.3 เทศบาลมีสภาและผู้บริหารมาจากการเลือกตั้ง
 - 2.4 เทศบาลมีรายได้ ทรัพย์สิน และงบประมาณของตนเอง
 - 2.5 เทศบาลมีอิสระในการบริหารงานพอสมควร
 - 2.6 เทศบาลมีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเป็นของตนเอง
3. ลักษณะหน่วยการปกครองท้องถิ่นของเทศบาล มีลักษณะเป็นองค์กรปกครองท้องถิ่น

ดังนี้คือ

3.1 การมีส่วนร่วมของประชาชน ประชาชนมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งตัวแทนและตัวแทนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายข้อบังคับและบริหาร ดังจะเห็นว่าสภาเทศบาลและคณะเทศมนตรี ประกอบด้วยสมาชิกที่ได้มาจากการเลือกตั้งจากประชาชนทั้งสิ้น

3.2 เทศบาลเป็นนิติบุคคล มีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายในขอบเขตที่กฎหมายกำหนดในฐานะนิติบุคคล

3.3 ความเป็นอิสระในการบริหาร เทศบาลมีสำนักปลัดเทศบาลและส่วนราชการต่าง ๆ ที่สนับสนุนการทำงานของตนเอง ส่วนราชการต่าง ๆ นี้ อาจมีมากน้อยแล้วแต่ปริมาณความรับผิดชอบและภารกิจของเทศบาล เช่น แบ่งเป็น ฝ่ายช่าง ฝ่ายการศึกษา ฝ่ายสาธารณสุข ฝ่ายคลัง ฝ่ายประปา เป็นต้น ส่วนราชการเหล่านี้มีพนักงานเทศบาลดำเนินการภายใต้การบังคับบัญชาของปลัดเทศบาล

3.4 ความเป็นอิสระด้านการเงิน เทศบาลมีรายได้ของตนเองจากแหล่งรายได้หลายประเภท เช่น ภาษีอากร ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับ รายได้จากทรัพย์สิน รายได้จากสาธารณูปโภคและเทศพาณิชย์ พันธบัตรหรือเงินกู้ เงินอุดหนุนจากรัฐบาล เงินที่มีผู้บริจาคหรืออุทิศให้ และเทศบาลมีอำนาจใช้จ่ายเงินเหล่านี้โดยสภาเทศบาลเป็นผู้อนุมัติงบประมาณรายจ่ายแต่อย่างไรก็ดี การดำเนินงานของเทศบาลมิได้เป็นอิสระโดยสิ้นเชิงยังถูกควบคุมจากรัฐบางประการกระนั้นก็ตาม ก็นับว่าเทศบาลเป็นองค์กรปกครองท้องถิ่นที่มีลักษณะเป็นประชาธิปไตย มากที่สุด เมื่อเทียบกับองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปอื่น เช่นองค์กรบริหารส่วนจังหวัด และองค์กรบริหารส่วนตำบล ดังนั้น เทศบาลจึงเป็นระบบการปกครองท้องถิ่นที่ใช้กับชุมชนเมือง และเป็นที่ยอมรับในระบบการเมืองการปกครองของทุกประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับประเทศที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยประชาชนจะมีบทบาทอันสำคัญในการเสนอตัวสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลเป็นคณะผู้บริหาร และประชาชนในท้องถิ่นเองจะใช้สิทธิใช้เสียงในการเลือกตั้งบุคคลในพรรคที่ประชาชนเห็นชอบและสนับสนุนหรือคอยติดตามควบคุมให้มีการปฏิบัติเป็นไปตามนโยบายนั้น ๆ จึงถือได้ว่าการปกครองเทศบาลเป็นระบบ

การปกครองตนเองของคนในท้องถิ่นสนองต่อความต้องการของคนในท้องถิ่น และถือได้ว่าเป็นสถาบันที่ส่งเสริมการปกครองตามวิถีทางของการปกครองระบอบประชาธิปไตยได้เป็นอย่างดี

บทบาทหน้าที่ทั่วไปของเทศบาล

อำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบลไว้เป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย อำนาจหน้าที่ที่ต้องทำในเขตเทศบาลและอำนาจหน้าที่ที่เทศบาลอาจทำกิจการใดๆในเขตเทศบาลตำบล ดังนี้

มาตรา 50 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายเทศบาลตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาลดังต่อไปนี้

1. รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน
2. ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ
3. รักษาความสะอาดของถนนหรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและ

สิ่งปฏิกูล

4. ป้องกันและระงับโรคติดต่อ
5. ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง
6. ให้ราษฎรได้รับการศึกษาและอบรม
7. ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
8. บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
9. หน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล

มาตรา 51 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลตำบลอาจจัดทำกิจการใด ๆ ในเขตเทศบาลดังต่อไปนี้

1. ให้มีน้ำสะอาดหรือน้ำประปา
2. ให้มีโรงพยาบาล
3. ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือและท่าข้าม
4. ให้มีสุสานและฌาปนสถาน
5. บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร
6. ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์รักษาคนเจ็บไข้
7. ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
8. ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ
9. เทศพาณิชย์

การทำการนอกเขตเทศบาล เทศบาลสามารถทำการนอกเขตเทศบาลได้ดังนี้

มาตรา 57 ทวิ* เทศบาลอาจทำกิจการนอกเขต เมื่อ

1. การนั้นจำเป็นต้องทำและเป็นการที่เกี่ยวข้องกับกิจการที่ดำเนินตามอำนาจหน้าที่อยู่ในเขตของตน

2. ได้รับความยินยอมจากสภาเทศบาล คณะกรรมการสุขภาพเทศบาลสภาจังหวัด หรือสภาตำบลแห่งท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องและ

3. ได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

มาตรา 57 ตริ* เทศบาลอาจทำการร่วมกับบุคคลอื่นโดยก่อตั้งบริษัทจำกัด หรือถือหุ้นในบริษัทจำกัด เมื่อ

1. บริษัทจำกัดนั้นมีวัตถุประสงค์เฉพาะเพื่อกิจการค้าขายอันเป็นสาธารณูปโภค

2. เทศบาลต้องถือหุ้นเป็นมูลค่าเกินกว่าร้อยละห้าสิบของทุนที่บริษัทนั้นจดทะเบียนไว้ในกรณีที่มีหลายเทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบลหรือสุขภาพ ถือหุ้นอยู่ในบริษัทเดียวกันให้นับหุ้นที่ถือหุ้นนั้นรวมกัน และ

3. ได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยการเปลี่ยนแปลงจำนวนหุ้นที่เทศบาลถืออยู่ในบริษัทจำกัด ต้องได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ภารกิจและหน้าที่ของเทศบาลตำบล แบ่งออกเป็น 1 สำนัก 4 กอง มีดังนี้

เทศบาลตำบลมีภารกิจ อำนาจหน้าที่ ที่จะต้องดำเนินการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนและความต้องการดังกล่าว ภายใต้อำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ใน พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 โดยมีการกำหนดโครงสร้างส่วนราชการ ดังนี้

1. สำนักปลัดเทศบาล

- ภารกิจด้านการบริหารงานบุคคลของเทศบาล จึงกำหนดให้มีงานการเจ้าหน้าที่
- ภารกิจด้านการงบประมาณ การจัดทำแผนพัฒนา การวิเคราะห์นโยบาย จึงกำหนดให้มีงานแผนและงบประมาณ
- ภารกิจด้านการบริหารงานบุคคลและตรวจสอบการจัดทำนิติกรรมสัญญาของเทศบาล จึงกำหนดให้มีงานการเจ้าหน้าที่และนิติการ
- ภารกิจด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จึงกำหนดให้มีงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- ภารกิจด้านการพัฒนาชุมชน การส่งเสริมความเข้มแข็งชุมชน การจัดสวัสดิการสังคมและการให้การสงเคราะห์ จึงกำหนดให้มีงานพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม

- ภารกิจด้านการประชาสัมพันธ์ การส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยว จึงกำหนดให้มีงานประชาสัมพันธ์และการท่องเที่ยว

2. กองคลัง

- ภารกิจด้านงานธุรการของกอง จึงกำหนดให้มีงานธุรการ
- ภารกิจด้านการจัดเก็บรายได้ การพัฒนารายได้ และผลประโยชน์ของเทศบาล จึงกำหนดให้มีงานจัดเก็บและพัฒนารายได้

- ภารกิจด้านการจัดทำแผนที่ภาษี และทะเบียนทรัพย์สิน จึงกำหนดให้มีงานแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน

- ภารกิจด้านการจัดทำทะเบียนพัสดุ ครุภัณฑ์ จึงกำหนดให้มีงานพัสดุและทรัพย์สิน

3. กองช่าง

- ภารกิจด้านงานธุรการของกอง จึงกำหนดให้มีงานธุรการ
- ภารกิจด้าน การก่อสร้างการควบคุมอาคารและการวางผังเมืองจึงกำหนดให้มีงานวิศวกรรมและควบคุมอาคาร

- ภารกิจด้านการจัดสถานที่ในงานรัฐพิธี งานศาสนพิธี และการซ่อมแซมบำรุงและติดตั้งไฟฟ้าสาธารณะ จึงกำหนดให้มีงานการจัดสถานที่และการไฟฟ้าสาธารณะ

4. กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

- ภารกิจด้านงานธุรการของกอง จึงกำหนดให้มีงานธุรการ
- ภารกิจด้านการสุขาภิบาล การอนามัยและการควบคุมดูแลสิ่งแวดล้อม จึงกำหนดให้มีงานสุขาภิบาลและอนามัยสิ่งแวดล้อม

- ภารกิจด้านการสาธารณสุขชุมชน จึงกำหนดให้มีงานสาธารณสุขชุมชน

- ภารกิจด้านการป้องกันและควบคุมโรค จึงกำหนดให้มีงานป้องกันและควบคุมโรค

- ภารกิจด้านการรักษาความสะอาด การเก็บขนขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูลจึงกำหนดให้มีงานรักษาความสะอาด

5. กองการศึกษา

- ภารกิจด้านการบริหารจัดการ การบริหารการศึกษา งานด้านธุรการ จึงกำหนดให้มีงานบริหารการศึกษา

- ภารกิจด้านการพัฒนาการศึกษา จึงกำหนดให้มี งานพัฒนาการศึกษา

- การกิจด้านกิจกรรมกีฬาและนันทนาการจึงกำหนดให้มีงานการกีฬาและนันทนาการ

โครงสร้างของเทศบาลเมืองประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายบริหารฝ่ายนิติบัญญัติ ได้แก่ สภาเทศบาล และฝ่ายบริหาร ได้แก่ คณะเทศมนตรี นอกจากนี้ก็มีส่วนราชการซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงานประจำของเทศบาล โดยมีปลัดเทศบาลเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ การจัดการเพื่อบริหารงานประจำของเทศบาล เป็นการแบ่งส่วนงานตามลักษณะหน้าที่ของงานออกเป็น ส่วนย่อยต่าง ๆ เช่น สำนักปลัดเทศบาล ฝ่ายคลัง ฝ่ายสาธารณสุข ฝ่ายการศึกษา และฝ่ายช่าง เป็นต้น เทศบาลทั้งหมด 3 ประเภท มีโครงสร้างขององค์การเหมือนกัน แตกต่างที่ขนาดของสภาเทศบาล และจำนวนเทศมนตรีในคณะเทศมนตรี จะพิจารณาได้ดังนี้

เทศบาลตำบล มีสมาชิกสภา 12 คน นายกเทศมนตรี 1 รองนายกมนตรี 2 คน

เทศบาลเมือง มีสมาชิกสภา 18 คน นายกเทศมนตรี 1 รองนายกมนตรี 3 คน

เทศบาลนคร มีสมาชิกสภา 24 คน นายกเทศมนตรี 1 รองนายกมนตรี 4 คน

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาและแนวทางการพัฒนาของเทศบาลตำบล (เทศบาลตำบล สะพือ, 2553 : 32)

1. ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

วัตถุประสงค์

พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นเพื่อรองรับการขยายตัวของชุมชน

แนวทางการพัฒนา ประกอบด้วย

1.1 พัฒนาและดำเนินการปรับปรุงเครือข่ายการคมนาคม ได้แก่ การสร้างสถานีขนส่ง ถนนมาตรฐานให้พร้อมต่อการรองรับการขยายตัวของท้องถิ่น

1.2 ปรับระบบการจราจรภายในเขตเทศบาล

1.3 การขยายเขตการให้บริการแก่ประชาชน เพื่อเพิ่มศักยภาพในการพัฒนาท้องถิ่น

1.4 พัฒนาและปรับปรุงระบบไฟฟ้าสาธารณะ ประปา โทรศัพท์สาธารณะ และระบบระบายน้ำ

1.5 จัดระเบียบการใช้ที่ดินโดยระบบการวางผังเมือง เพื่อให้สอดคล้องกับแนวโน้มการขยายตัวของขนาดชุมชน

1.6 พัฒนาแหล่งน้ำขนาดใหญ่เพื่อการเก็บกักน้ำสำหรับการอุปโภคบริโภค

2. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

วัตถุประสงค์

พัฒนาและปรับปรุงระบบการจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เป็นเทศบาลที่มีความร่มรื่นน่าอยู่

แนวทางการพัฒนา ประกอบด้วย

2.1 ปรับปรุงระบบการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลให้มีประสิทธิภาพ โดยพยายามเน้นการแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนเป็นหลัก ผสมผสานกับการพยายามนำเครื่องมือที่ทันสมัยมาใช้ในกระบวนการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

2.2 จัดหาสถานที่สำหรับการถ่ายเท หรือทำลายขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลอย่างเป็นกิจจะลักษณะ

2.3 รณรงค์และส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในแต่ละชุมชน เพื่อความสวยงามน่าอยู่ของเทศบาลและเป็นการอนุรักษ์สภาพทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอีกทางหนึ่ง

2.4 สร้างชุมชนตัวอย่างเพื่อเป็นแบบอย่าง “ชุมชนน่าอยู่” โดยยึดหลักการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3. ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ

วัตถุประสงค์

พัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างทางเศรษฐกิจในท้องถิ่น เพื่อยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชน

แนวทางการพัฒนา ประกอบด้วย

3.1 พัฒนาและวางแนวทางการดำเนินงานด้านการตลาดองธุรกิจชุมชน

3.2 ส่งเสริม/สนับสนุนทางวิชาการและเงินทุนเพื่อการประกอบการอุตสาหกรรม

3.3 ปรับปรุงระบบการจัดเก็บภาษีให้มีความถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรม

3.4 สนับสนุนการพัฒนาอาชีพและการพัฒนาแรงงานอย่างต่อเนื่อง

3.5 ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมในครัวเรือนที่ใช้วัตถุดิบภายในท้องถิ่น

3.6 ให้ความสำคัญในงานประชาสัมพันธ์ท้องถิ่น เพื่อสร้างความรู้จักและดึงดูดนักลงทุนจากต่างท้องถิ่น

4. ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาทางการเมืองและการบริหาร

วัตถุประสงค์

พัฒนากลไกและกระบวนการเรียนรู้ทางการเมืองเพื่อการมีส่วนร่วมของประชาชน และพัฒนาระบบการบริหารงานภายในองค์กร

แนวทางการพัฒนา ประกอบด้วย

- 4.1 อบรมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทและความสำคัญของชุมชนในการมีส่วนร่วมทางการเมือง เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น
- 4.2 สนับสนุนและส่งเสริมการจัดตั้งและการทำงานของประชาคมและชุมชน เพื่อให้เป็นกลไกเชื่อมประสานกันระหว่างประชาคม/ชุมชนกับเทศบาล
- 4.3 ส่งเสริมกิจกรรมมวลชนสัมพันธ์เพื่อสร้างความสมานฉันท์ในท้องถิ่น
- 4.4 เผยแพร่ความรู้ทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย และสนับสนุนการเลือกตั้งในทุกระดับให้เป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรม
- 4.5 พัฒนาและปรับปรุงวิธีการในการประชาสัมพันธ์การบริหารงานและการบริการประชาชนของเทศบาล
- 4.6 สนับสนุนการนำหลักวิชาการบริหารจัดการสมัยใหม่ มาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานภายในของเทศบาล

5. ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาภาคการเกษตรและอุตสาหกรรม

วัตถุประสงค์

เสริมสร้างและพัฒนาภาคการเกษตรให้มีความเข้มแข็งเพื่อสร้างความสมดุลกับการพัฒนาด้านอื่นและความยั่งยืนในภาคการเกษตร

แนวทางการพัฒนา ประกอบด้วย

- 5.1 ส่งเสริมอาชีพทางการเกษตร
- 5.2 สนับสนุนการรวมกลุ่มเพื่อการผลิต
- 5.3 พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร
- 5.4 จัดตั้งกองทุนเพื่อสนับสนุนด้านเงินทุนแก่เกษตรกรในเขตเทศบาล
- 5.5 อบรมให้ความรู้และส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่
- 5.6 จัดตั้งตลาดกลาง/ศูนย์สาธิตสินค้าทางการเกษตร และสินค้าพื้นเมือง
- 5.7 ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการปรับปรุงกระบวนการผลิตและพัฒนาคุณภาพของผลผลิตในภาคการเกษตร
- 5.8 เทศบาลจะเป็นตัวกลางในการแสวงหาตลาดจากภายนอกเพื่อรองรับผลผลิตที่เกิดจากการส่งเสริมและสนับสนุนจากเทศบาล
- 5.9 แสวงหาแนวทางเพื่อให้ความช่วยเหลือเกษตรกรในการปลดปล่อย/บรรเทาภาระหนี้สินอันเป็นอุปสรรคในการสร้างความเข้มแข็งในภาคการเกษตร
- 5.10 สนับสนุนการอบรมเพื่อการประกอบอาชีพด้านอุตสาหกรรม

5.11 ส่งเสริมการประกอบการด้านอุตสาหกรรมขนาดย่อมในครัวเรือนหรือในกลุ่มการผลิต

6. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านสังคม

วัตถุประสงค์

ส่งเสริมและสนับสนุนให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทั้งทางด้านปัญญาและจิตใจ เกิดกระบวนการการถ่ายทอดทางภูมิปัญญาอย่างต่อเนื่อง ประชาชนทุกวัยเอาใจใส่ดูแลกันและกัน ภายใต้งานที่มีความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อย

แนวทางการพัฒนา ประกอบด้วย

6.1 สนับสนุนให้ประชาชนทุกวัยได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง ทั้งนี้ตามอัธยาศัยและความพร้อมในการเรียนรู้

6.2 แสวงหาความร่วมมือกับองค์กรทางศาสนาเพื่อพัฒนาทางจิตใจแก่ประชาชน

6.3 ส่งเสริมและสนับสนุนการเชื่อมโยงกันระหว่างคนต่างวัย เพื่อสร้างกระบวนการถ่ายทอดภูมิปัญญาเพื่อสืบทอดเอกลักษณ์ของท้องถิ่น

6.4 เสริมสร้างกลไกและระบบสวัสดิการ เพื่อให้การช่วยเหลือผู้สูงอายุและผู้ด้อยโอกาสทางสังคม

6.5 ส่งเสริมสนับสนุนหน่วยงานทางการศึกษาของรัฐและเอกชน เพื่อยกระดับการศึกษาของเด็กและเยาวชน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กชกาญจน์ ศรีวิวัฒน์ (2543) ศึกษาวิจัยเรื่อง ความพร้อมของสุขาภิบาลในการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบล ศึกษากรณีอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน จากผลการศึกษาพบว่า กลุ่มผู้บริหารเทศบาลตำบลยังปฏิบัติงานตามแนวคิดและแนวทางของข้าราชการประจำที่เคยปฏิบัติสืบต่อกันมา โดยที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารสมัยใหม่ นอกจากนี้การจัดสรรงบประมาณมักจะเน้นด้านการสร้างสาธารณูปโภคมากกว่าที่จะนำมาพัฒนาด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม สาเหตุความไม่พร้อมของเทศบาลมาจากตัวแปรด้านความรู้ความเข้าใจของผู้บริหารระบบการบริหารแบบพวกพ้อง และการไม่มีส่วนร่วมของประชาชน

เกียรติยศ เอี่ยมคงเอก (2546) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในทัศนะของบุคลากรโรงเรียนโพธิ์นิมิตวิทยาคม จังหวัดนนทบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและข้อเสนอแนะในการบริหารโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา

ในทัศนะของบุคลากรโรงเรียนโพธิ์นิมิตวิทยาคม จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ทัศนะของบุคลากรโรงเรียนโพธิ์นิมิตวิทยาคมต่อการบริหารโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาด้านหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่า อยู่ในระดับมาก โดยบุคลากรโรงเรียนโพธิ์นิมิตวิทยาคม มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่าให้นำหลักธรรมาภิบาลด้านหลักคุณธรรม และความโปร่งใสมาใช้ในการบริหารงานอย่างแท้จริง และให้มีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์ประเมินผลการปฏิบัติงานบุคลากร

ภาคภูมิ นิยมวิทย์พันธุ์ (2546) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความเป็นธรรมาภิบาลในองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลดงบัง อำเภอบางขันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี พบว่า

ด้านนิติธรรม ประชาชนยังไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอออกข้อบังคับตำบล โดยส่วนใหญ่ประชาชนมักจะใช้วิธีการร้องเรียนผ่านสมาชิกหรือปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนการอบรมเรื่องกฎหมายท้องถิ่นพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลดงบังได้ดำเนินการ

ด้านคุณธรรม พบว่า คณะกรรมการบริหารและพนักงานส่วนตำบลไม่เคยถูกร้องเรียนเรื่องทุจริตและให้บริการโดยไม่เลือกปฏิบัติ มีการสื่อสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจในแนวทางการปฏิบัติงานที่มีความเป็นธรรมาภิบาล

ด้านความโปร่งใส พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลดงบังได้จัดให้มีกิจกรรมเพื่อประชาสัมพันธ์ข่าวสารขององค์การบริหารส่วนตำบลในหลายรูปแบบ อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้บุคคลหรือองค์กรต่าง ๆ เข้ามาศึกษาและตรวจสอบการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลดงบัง

ด้านการมีส่วนร่วม พบว่า ในหลายกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับประชาชนในตำบลดงบัง องค์การบริหารส่วนตำบลจะเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงานและตรวจสอบ รวมถึงการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาเป็นกรรมการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้าง

ด้านความรับผิดชอบ พบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรับผิดชอบต่อการประชุม โดยไม่ขาดการประชุมบ่อยครั้ง และได้จัดสรรงบประมาณสอดคล้องกับแผนพัฒนามากกว่าร้อยละ 70 รวมถึงให้ความสำคัญกับประชาชนที่มาใช้บริการเป็นอันดับแรก

ด้านความคุ้มค่า พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลดงบัง ได้ทำการจัดจ้างได้ต่ำกว่าราคากลางที่ตั้งไว้ และได้จัดให้มีการตรวจการใช้งบประมาณอย่างเป็นระบบ โดยมีหลายฝ่ายเป็นผู้ตรวจสอบ รวมถึงการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาตรวจสอบการใช้งบประมาณได้ตลอดเวลา แต่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดให้มีการอบรมคณะกรรมการบริหารและพนักงานส่วนตำบลในเรื่องเทคนิควิธีการต่าง ๆ ก่อนข้างน้อย

นพพล สุรนักครินทร์ (2547) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลตามทัศนะของประชาชนจังหวัดเชียงใหม่ในภาพรวมอยู่ในเชิงบวก เมื่อเปรียบเทียบตามธรรมาภิบาลมาปรับใช้ใน อบต. ไม่แตกต่างกัน แต่ประชาชนที่มีรายได้ต่างกันมีทัศนะต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ใน อบต. แตกต่างกัน และเมื่อเปรียบเทียบตามปัจจัยด้านขนาดของอบต. และการมีส่วนร่วมในการดำเนินการของ อบต. พบว่า ประชาชนมีทัศนะต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ใน อบต. แตกต่างกัน

รับขวัญ ภาคภูมิ (2547) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 1 พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ในภาพรวมและรายได้อยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 1 จำแนกตามขนาด โรงเรียน พบว่า ขนาดของสถานศึกษาที่แตกต่างกันมีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และพบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับคุณภาพองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งนี้ ได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่า ผู้บริหารที่บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลดีคุณภาพองค์การของสถานศึกษาก็ดีไปด้วย ดังนั้น ผู้บริหารควรให้ความสำคัญในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานให้มากขึ้น เพราะจะส่งผลให้คุณภาพองค์การดีขึ้นด้วย

สุภัทรมาศ จริยเวชช์วัฒนา (2547) ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารการจัดการของเทศบาลตำบลบ้านฉางตามหลักธรรมาภิบาล ผลการศึกษาพบว่า ในการบริหารการจัดการของเทศบาลตำบลบ้านฉางตามหลักธรรมาภิบาล เทศบาลตำบลบ้านฉางได้จัดทำโครงการตามนโยบายและเทศบัญญัติในด้านต่าง ๆ และรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากประชาชนเพื่อหาจุดยืนและแนวทางร่วมกัน ขณะเดียวกันการบริหารงานของเทศบาล พบว่ายังประสบปัญหาในเรื่องโครงสร้างพื้นฐานการทำงานในเทศบาลยังไม่เป็นระบบ โดยพนักงานส่วนหนึ่งยังคงยึดติดกับระบบงานแบบเก่าไม่ยอมรับระเบียบกฎเกณฑ์ใหม่ ๆ คณะกรรมการชุมชนที่ได้รับการแต่งตั้งเข้ามานั้นบางคนไม่เห็นแก่ประโยชน์ของชุมชน แต่เข้ามาเพื่อหาผลประโยชน์ให้กับตนเอง

นันทพล พงศธรวิสุทธิ (2548) ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการสร้างระบบการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลสันนาเม็ง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษากลุ่มประชาชนผู้ใช้บริการพบว่า ประชาชนมี

ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของ อบต.อยู่ในระดับสูง และเห็นด้วยว่ารูปแบบการปกครองท้องถิ่นแบบ อบต. ส่งผลให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของตน เห็นด้วยว่าหลังจากมีการจัดตั้ง อบต.ส่งผลให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาตำบล ส่งผลให้เกิดความโปร่งใสในการพัฒนาท้องถิ่นมากยิ่งขึ้นผลการศึกษาคณะผู้บริหาร สมาชิกสภา พนักงานส่วนตำบล และลูกจ้าง ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสันนาเม็ง พบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลมีประสิทธิผลในการดำเนินงานบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบอยู่ในระดับความพึงพอใจสูง

ฉลองนพ อัมพรัตน์ (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในเขตอำเภออมลาคไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า 1) การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักนิติธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า มีระดับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักนิติธรรม และด้านหลักคุณธรรม อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า ตามลำดับ 2) การเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในเขตอำเภออมลาคไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความเห็นของบุคลากรในหน่วยงาน ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงานแตกต่างกัน พบว่าบุคลากรในหน่วยงานที่มีเพศ และระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลไม่แตกต่างกัน ยกเว้นบุคลากรในหน่วยงานที่มีอายุ และประสบการณ์ทำงานแตกต่างกันพบว่า มีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เดือนใจ ฤทธิจักร (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ธรรมาภิบาลในการบริหารสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ตามทัศนะของบุคลากรสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ กระทรวงยุติธรรม พบว่า บุคลากรมีทัศนะต่อธรรมาภิบาลในการบริหารสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ ระดับปานกลางทุกด้าน ประเด็นที่บุคลากรมีทัศนะระดับมาก ได้แก่ สถาบันนิติวิทยาศาสตร์รณรงค์ให้บุคลากรปฏิบัติหน้าที่โดยยึดถือหลักความรับผิดชอบต่อประชาชน กำหนดกฎระเบียบการปฏิบัติงานตามระเบียบของทางราชการตามระเบียบสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน บุคลากรปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม และผู้บริหารสถาบันนิติวิทยาศาสตร์รณรงค์ให้บุคลากรปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงประสิทธิภาพและทำงานอย่างมีคุณภาพ บุคลากรสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ ที่มีอายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน และตำแหน่งหน้าที่ ที่แตกต่างกัน มีทัศนะต่อธรรมาภิบาลในการบริหารสถาบันนิติวิทยาศาสตร์แตกต่างกัน

นิติธร เพชรกันหา (2550) ได้ทำการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดชัยภูมิ พบว่า ความรู้เกี่ยวกับบทบาทอำนาจหน้าที่และความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของนายกองค์การบริหาร

ส่วนตำบลอยู่ในระดับน้อย ส่วนการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล พบว่า นายกองค้การบริหาร ส่วนตำบลมีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็น รายด้านพบว่า ทุกด้านมีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อยกล่าวคือ 1) ด้านคุณธรรม 2) ด้านความโปร่งใส 3) ด้านนิติธรรม 4) ด้านความ รับผิดชอบ 5) ด้านการมีส่วนร่วม และ 6) ด้านประสิทธิภาพ มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล น้อยที่สุด และยังพบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทอำนาจหน้าที่ มีความสัมพันธ์กับการ บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล อยู่ในระดับปานกลาง และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาล มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล อยู่ในระดับปานกลาง

พระมหาธรรมรัตน์ ธรรมยาฤทธิ์ (2550) ได้ทำการศึกษา การดำเนินงานตามหลัก ธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชน พบว่า 1) ระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนที่มีต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของ เทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย โดยรวม พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นราย ด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 6 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความรับผิดชอบต่อ ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความโปร่งใส และด้านที่ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านหลักการมีส่วนร่วม 2) การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการ ชุมชนที่มีต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย จำแนกตาม อาชีพ โดยรวมและรายด้านทุกด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า หน่วยงานราชการส่วน ใหญ่จะนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงาน และเป็นแนวทางในการดำเนินงาน และจะเห็นได้ ว่า หน่วยงานราชการจะมีการประเมินผลการดำเนินการ เพื่อสามารถนำผลการประเมินมาปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาคุณภาพให้ตรงตามความต้องการของประชาชนและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินงาน ของหน่วยงานบรรลุเป้าหมายในการให้บริการสาธารณะประโยชน์ เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิต ทางเศรษฐกิจและสังคมที่ดี ดังนี้

1. หลักธรรมาภิบาล (Good Governance) หมายถึง การจัดการองค์กรและกลไกบริหาร ราชการท้องถิ่น ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ระบุว่า หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี มี 9 องค์ประกอบคือ

2. หลักนิติธรรม (The Rule of Law) คือ การบังคับให้เป็นไปตามกฎระเบียบและการปฏิบัติกฎหมายที่ตกลงกันไว้อย่างเคร่งครัด โดยคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพ ความยุติธรรมของประชาชน

3. หลักคุณธรรม (Ethics) คือ การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม การส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนได้พัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้มีความซื่อสัตย์ จริ่งใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย

4. หลักความโปร่งใส (Transparency) คือ กลไกที่มีความสุจริตและโปร่งใสรวมถึงการมีระบบกติกาและการดำเนินงานที่เปิดเผยตรงไปตรงมา พนักงานเทศบาลสามารถเข้าถึงและได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างเสรี เป็นธรรม ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ สามารถตรวจสอบและติดตามผลได้

5. หลักความรับผิดชอบ (Accountability) หมายถึง การตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกความรับผิดชอบ การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมือง และการกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหาตลอดจนเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างและความกล้าที่จะรับผลการกระทำของตน

6. หลักการมีส่วนร่วม (Participation) หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอแนะความเห็นในการวางแผนหรือตัดสินใจปัญหาสำคัญของท้องถิ่นทั้งโดยประชาคม การประชาพิจารณ์การแสดงประชามติหรืออื่น ๆ

7. หลักความคุ้มค่า (Value for Money) หมายถึง การบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยบรรจงทำให้มีความประหยัดใช้ของอย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์การให้บริการสาธารณะที่มีคุณภาพ

8. หลักประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง ผลการปฏิบัติราชการที่บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนการปฏิบัติราชการตามที่ได้รับงบประมาณมาดำเนินการ รวมถึงสามารถเทียบเคียงกับส่วนราชการหรือหน่วยงานที่มีภารกิจคล้ายคลึงกันและมีผลการปฏิบัติงานในระดับชั้นนำของประเทศเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขต่อประชาชน โดยการบริหารจัดการจะต้องมีทิศทางยุทธศาสตร์และเป้าประสงค์ที่ชัดเจนมีกระบวนการปฏิบัติงานและระบบงานที่เป็นมาตรฐานรวม ถึงมีการติดตามประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

9. หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การบริหารราชการตามแนวทางการกำกับดูแลที่ดีที่มีการออกแบบกระบวนการปฏิบัติงานโดยการใช้เทคนิคและเครื่องมือการบริหารจัดการที่เหมาะสมให้องค์กรสามารถใช้ทรัพยากรทั้งด้านต้นทุน แรงงาน และระยะเวลาให้เกิดประโยชน์ สูงสุดต่อการพัฒนาขีดความสามารถในการปฏิบัติราชการตามภารกิจเพื่อตอบสนองความต้องการ ของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม

10. หลักการตอบสนอง (Responsiveness) หมายถึง การให้บริการที่สามารถดำเนินการ ได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด และสร้างความเชื่อมั่น ความไว้วางใจ รวมถึงตอบสนองตามความคาดหวัง/

ความต้องการของประชาชนผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความหลากหลาย และมีความแตกต่าง

11. ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ คือ ภารกิจของเทศบาลตำบลที่เกี่ยวข้องกับงานการจัดการศึกษา การส่งเสริมกีฬา สุขภาพการป้องกันควบคุมโรค การส่งเสริมสุขภาพ สวัสดิการคุณภาพชีวิต และพัฒนาสถาบันครอบครัว การพัฒนาการประกอบอาชีพ

12. ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว คือ ภารกิจของเทศบาลตำบลที่เกี่ยวข้องกับงานการส่งเสริมการท่องเที่ยว บำรุงรักษาอนุรักษ์ฟื้นฟูศิลปประเพณี วิถีวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น การยกระดับโครงสร้างพื้นฐานด้านการท่องเที่ยว และการพัฒนาศักยภาพบุคลากรเพื่อบริการด้านการท่องเที่ยว

13. ด้านการพัฒนาการเกษตรกรรม คือ ภารกิจของเทศบาลตำบลที่เกี่ยวข้องกับงานการพัฒนาแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง

14. ด้านการพัฒนาอุตสาหกรรม คือ ภารกิจของเทศบาลตำบลที่เกี่ยวข้องกับงานการส่งเสริมการฝึกอบรมการประกอบอาชีพ และการส่งเสริมการผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP)

15. ด้านการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี คือ ภารกิจของเทศบาลตำบลที่เกี่ยวข้องกับงานการจัดให้มีบริการบำรุงรักษาเส้นทางคมนาคม แหล่งน้ำ ระบบสาธารณสุขปโภค สาธารณูปการ และการก่อสร้างอื่นๆ การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน การแก้ปัญหาเสพติด การทุจริตคอร์รัปชั่น การสนับสนุนส่งเสริม และคุ้มครองผู้บริโภค การอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานอื่น และการพัฒนาองค์กรและบุคลากรในการปฏิบัติหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น